

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z HISTORII W KLASIE VI

A. Odpowiedź pisemna i ustna:

Ocena	Kryteria oceny
Celująca	<p>Odpowiedzi ucznia wskazują na szczególne zainteresowanie przedmiotem, spełniając kryteria oceny bardzo dobrej, uczeń wyraża trafne, samodzielne sądy i popiera je logiczną argumentacją, samodzielnie dociera do różnych źródeł informacji, porządkuje je, przechowuje i na forum klasy prezentuje posiadaną wiedzę historyczną, inicjuje rozwiązywanie problemów i zadań w pracy pozalekcyjnej, uczestniczy w konkursach historycznych, doskonale opanował zakres omawianych treści.</p> <p>* Ocenę celującą za pracę pisemną otrzymuje uczeń, który uzyskał 98 - 100% przewidywanej ilości punktów.</p>
Bardzo dobra	<p>Odpowiedzi ucznia są wyczerpujące i przemyślane, poprawnie komponuje wypowiedź, która jest prawidłowa przede wszystkim pod względem merytorycznym, uczeń wyraża samodzielne sądy i potrafi je uzasadnić, używa właściwych argumentów, swobodnie operuje faktami wokół zagadnień podstawy programowej, dociera do źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela, poprawnie posługuje się pojęciami historycznymi, dostrzega przyczyny i skutki wydarzeń historycznych, porządkuje posiadaną wiedzę i swobodnie z niej korzysta, swobodnie operuje faktami wokół zagadnień podstawy programowej.</p> <p>* Ocenę bardzo dobrą za pracę pisemną otrzymuje uczeń, który uzyskał 91 - 97% przewidywanej ilości punktów.</p>
Dobra	<p>Odpowiedzi ucznia są poprawne, lecz niewyczerpująco realizują zagadnienia, uczeń wyraża własne sądy, które nie zawsze potrafi uzasadnić, potrafi korzystać z prezentowanych informacji, trudniejsze zadania i problemy historyczne rozwiązuje pod kierunkiem nauczyciela, uczeń zasadniczo odpowiada samodzielnie.</p> <p>* Ocenę dobrą za pracę pisemną otrzymuje uczeń, który uzyskał 71 - 90% przewidywanej ilości punktów.</p>
Dostateczny	<p>Uczeń w sposób niepełny realizuje temat, próbuje wyrażać własne sądy, wypowiedź cechuje wyraźna nieporadność językowa, składniowa i kompozycyjna, uczeń zna najważniejsze fakty i pojęcia, w odpowiedzi występują nieliczne błędy rzeczowe, z podstawowych źródeł informacji potrafi korzystać pod kierunkiem nauczyciela, samodzielnie wykonuje tylko proste zadania.</p> <p>* Ocenę dostateczną za pracę pisemną otrzymuje uczeń, który uzyskał 51 - 70% przewidywanej ilości punktów.</p>
Dopuszczająca	<p>Uczeń fragmentarycznie wypowiada się na zadany temat, myśli wyrażone nieporadnie, uczeń popełnia liczne błędy rzeczowe, posiada niezbędną wiedzę, nieodzowną w toku dalszego kształcenia, zna podstawowe fakty i pojęcia i przy pomocy nauczyciela udziela odpowiedzi, mówi o przebiegu zdarzeń rzadko zachowując chronologię wypowiedzi.</p> <p>* Ocenę dopuszczającą za pracę pisemną otrzymuje uczeń, który uzyskał 31 - 50% przewidywanej ilości punktów.</p>
Niedostateczny	<p>Uczeń nie potrafi się wypowiedzieć, nie zna zakresu tematu, wypowiada się nie na temat, odpowiedź nie spełnia wymagań podanych kryteriów oceny pozytywnej, nie potrafi dyskutować, argumentować i wnioskować.</p> <p>* Ocenę niedostateczną za pracę pisemną otrzymuje uczeń, który uzyskał 0 - 30% przewidywanej ilości punktów.</p>

B. Kryteria śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej.

L.P	OCENA	KRYTERIA OCENY
1	Celująca	Stopień celujący otrzymuje uczeń, który posiada wiedzę i umiejętności określone podstawą programową dla danego przedmiotu na danym poziomie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia oraz biegłe posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe. Proponuje śmiało, odważne i twórcze rozwiązania problemów i zadań.
2	Bardzo dobra	Stopień bardzo dobry otrzymuje uczeń, który posiada wiedzę i umiejętności określone podstawą programową, opanował całość materiału. Sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami.
3	Dobra	Stopień dobry otrzymuje uczeń, który nie w pełni opanował wiedzę i umiejętności określone podstawą programową, który poprawnie i samodzielnie rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne. Jego wiadomości i umiejętności pozwalają na zrozumienie większości materiału.
4	Dostateczna	Stopień dostateczny otrzymuje uczeń, który posiada wiedzę i umiejętności określone podstawą programową, który opanował podstawowe wiadomości z przedmiotu na tyle, że jest w stanie czynić dalsze postępy w uczeniu się. Rozwiązuje zadania o średnim stopniu trudności, czasami przy pomocy nauczyciela.
5	Dopuszczająca	Stopień dopuszczający otrzymuje uczeń, który ma braki w opanowaniu podstawowych wiadomości i umiejętności zawartych w podstawie programowej, który pracuje przy wydatnej pomocy nauczyciela, korzysta z jego uwag i sugestii oraz potrafi rozwiązywać tylko proste zadania, typowe z danego przedmiotu. Jego braki są duże, często niewiele opanował z podstawowych wiadomości.
6	Niedostateczna	Stopień niedostateczny otrzymuje uczeń, który nie opanował wiadomości i umiejętności zawartych w podstawie programowej, który nie opanował nawet minimum podstawowych wiadomości. Nie potrafi rozwiązywać prostych zadań nawet przy pomocy nauczyciela.

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA ŚRÓDROCZNEJ I ROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ

1. Na ocenę celującą uczeń/uczennica:

- szczegółowe kryteria śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej na ocenę bardzo dobrą, dobrą, dostateczną i dopuszczającą,
- umieszcza w czasie i przestrzeni wyprawę morską Vasco da Gamy,
- rozpoznaje charakterystyczne budowle, wybudowane w stylu barokowym w Europie,
- rozpoznaje postaci na obrazach z epoki: Stanisław Żółkiewski, Zygmunt III Waza, Stefan Czarniecki, Jan II Kazimierz, Bohdan Chmielnicki, Jan III Sobieski,
- zna postaci: Denis Diderot, Wolter, Benjamin Franklin, Gabriel Fahrenheit, James Watt, bracia Montgolfier, Jean Baptiste Colbert, Molier,
- rozpoznaje postaci władców absolutnych oświeceniowych wybranego państwa (np. Fryderyk II Wielki (Prusy), Józef II Habsburg i Maria Teresa Habsburg (Austria), Piotr I Wielki (Rosja)),
- wyjaśnia terminy: samodzierżawie, bojarzy,
- zna postać Karola X Gustawa,
- zna postaci twórców i naukowców barokowych (działających w czasach baroku): Izaak Newton, William Shakespeare, Carravagio, Diego Velazquez, Peter Bruegel, Rembrandt von Rijn, Vermeer von Delft, Antonio Vivaldi, Kartezjusz,
- opisuje znaczenie sejmu niemego z 1717 r. dla losów państwa polskiego,
- zna datę uchwalenia praw kardynalnych w Rzeczypospolitej,
- zna postać Nikołaja Repnina i jego wpływ na upadek Rzeczypospolitej,
- zna postać Hugo Kołłątaja i jego wpływ na Stanisława Augusta Poniatowskiego,
- rozpoznaje order Virtuti Militari, wie który władca ustanowił to odznaczenie,
- wie na czym polega taktyka spalonej ziemi i podaje przykłady zastosowania tej taktyki w historii.

2. Na ocenę bardzo dobrą uczeń/uczennica:

- szczegółowe kryteria śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej na ocenę dobrą, dostateczną i dopuszczającą,
- charakteryzuje postaci wspomniane w szczegółowych kryteriach śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej na ocenę dobrą, dostateczną i dopuszczającą,
- wymienia najważniejsze wynalazki, które umożliwiły wielkie odkrycia geograficzne,
- rozpoznaje szlaki największych wypraw morskich w erze wielkich wypraw geograficznych (misje: K. Kolumba, V. da Gamy, F. Magellana),
- porównuje największe odłamy protestantyzmu (luteranizm, kalwinizm) z katolicyzmem,
- zna daty: powstania luteranizmu (wystąpienie Marcina Lutera), wielkiej wojny północnej, zawarcia traktatu trzech czarnych orłów, założenia Collegium Nobilium,
- zna postaci: papież Paweł III, Albrecht Hohenzollern, Kara Mustafa, Oliver Cromwell, Armand de Richelieu, Jan Sebastian Bach, Wolfgang Amadeusz Mozart, Ludwik van Beethoven, Stanisław Leszczyński, Stanisław Konarski, Giovanni Lorenzo Bernini, Stanisław Małachowski,
- rozpoznaje obiekty sztuki renesansowej na ziemiach polskich,
- zna, rozpoznaje i analizuje obrazy, ukazujące najważniejsze wydarzenia z historii Polski w epoce nowożytnej (obrazy Jana Matejki: *Hołd Pruski*, *Unia Lubelska*, *Stefan Batory pod Pskowem*, *Rejtan*, *upadek Polski*, *Konstytucja 3 Maja*, *Kościuszko pod Raclawicami*; obrazy związane z oblężeniem Jasnej Góry),
- charakteryzuje znaczenie Hołdu Pruskiego i Hołdu Ruskiego w historii Polski,
- ocenia stan państwa polsko-litewskiego w XVI w., uwzględniając najważniejsze wydarzenia z tego okresu,
- charakteryzuje historię Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVI, XVII i XVIII w. w ujęciu dynamicznym,
- analizuje przyczyny i skutki wojen Rzeczypospolitej Obojga Narodów z sąsiadami w XVII w. (z Rosją, Szwecją i Turcją),
- analizuje wpływ powstania Bohdana Chmielnickiego na losy Rzeczypospolitej Obojga Narodów,
- dokonuje oceny następstw politycznych, społecznych i gospodarczych wojen w XVII w.,
- rozpoznaje charakterystyczne budowle, wybudowane w stylu barokowym w swoim państwie i w swoim regionie,
- zna pojęcia: wielka smuta, inkorporacja, rejestr kozacki,

- wyjaśnia w jaki sposób liberum veto przyczyniło się do przekształcenia ustroju Rzeczypospolitej Obojga Narodów z demokracji szlacheckiej w oligarchię magnacką,
- opisuje granice Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w. w ujęciu dynamicznym (wie które ziemie Rzeczypospolita Obojga Narodów uzyskała, a które utraciła),
- wymienia postanowienia pokojów/rozejmów w: Dywilinie, Polanowie, Oliwie, Andruszowie, Moskwie,
- charakteryzuje Francję Ludwika XIV jako przykład monarchii absolutnej,
- charakteryzuje Anglię jako przykład monarchii parlamentarnej,
- opisuje okres republiki w Anglii – znasz przyczyny i skutki jej wprowadzenia,
- charakteryzuje przykładową monarchię absolutną oświeceniową,
- wymienia i opisuje dalekosiężne skutki wielkiej rewolucji francuskiej,
- opisuje czasy wielkiego terroru we Francji,
- ocenia wpływ wielkiej rewolucji francuskiej na losy Europy i świata,
- opisuje wojnę o sukcesję polską, między Augustem III Sasem i Stanisławem Leszczyńskim,
- ocenia pozycję międzynarodową Rzeczypospolitej w czasach saskich,
- wymienia osiągnięcia Komisji Edukacji Narodowej,
- opisuje stronnictwa na Sejmie Wielkim,
- zna postać marszałka Sejmu Wielkiego,
- rozpoznaje charakterystyczne cechy polskiego oświecenia i charakteryzuje przykłady sztuki okresu klasycyzmu, z uwzględnieniem własnego regionu,
- ocenia decyzję króla o przystąpieniu do konfederacji targowickiej,
- charakteryzuje dokładnie powstanie/insurekcję kościuszkowską,
- wie dlaczego chłopcy tak nielicznie wsparli insurekcję kościuszkowską,
- opisuje ziemie, które Rzeczypospolita utraciła w wyniku rozbiorów i potrafi wskazać je na mapie,
- charakteryzuje zmiany polityczno-ustrojowe oraz społeczno-gospodarcze w Europie w okresie napoleońskim,
- przedstawia stosunek Napoleona do sprawy polskiej oraz postawę Polaków wobec Napoleona,
- charakteryzuje kampanię rosyjską Napoleona, jako koniec tzw. napoleońskiej Europy.

3. Na ocenę dobrą uczeń/uczennica:

- szczegółowe kryteria śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej na ocenę dostateczną i dopuszczającą,
- wyjaśnia przyczyny i ocenia wpływ odkryć geograficznych na życie społeczno-gospodarcze i kulturowe Europy i Nowego Świata,
- rozpoznaje największe dzieła renesansowych twórców kultury,
- rozpoznaje charakterystyczne cechy renesansu europejskiego,
- wyjaśnia cele zwołania soboru trydenckiego i charakteryzuje reformę Kościoła katolickiego (kontreformacja),
- zna daty: trwania soboru trydenckiego, uchwalenia Aktu Konfederacji Warszawskiej, uchwalenia konstytucji USA, koronacji cesarskiej Napoleona Bonaparte,
- zna postaci: Henryk Walezy, Augustyn Kordecki, Karol Monteskiusz,
- umieszcza w czasie i przestrzeni najważniejsze wydarzenia w polityce zagranicznej ostatnich Jagiellonów (np. Hołd Pruski, Unia Lubelska, wojna północna o Inflanty, układy dyplomatyczne z Habsburgami i Turcją),
- rozpoznaje granice państwa polsko-litewskiego po Unii Lubelskiej oraz jego części składowe: Polskę, Litwę, Prusy Książęce, Inflanty,
- wyjaśnia główne założenia konfederacji warszawskiej w historii Rzeczypospolitej Obojga Narodów,
- charakteryzuje stosunki wyznaniowe i narodowościowe w Rzeczypospolitej Obojga Narodów,
- omawia znaczenie potopu szwedzkiego,
- rozpoznaje charakterystyczne cechy kultury baroku,
- zna pojęcia: interrex, pacta conventa, rozdwojona elekcja, magnateria,
- wie kto i kiedy po raz pierwszy użył liberum veto,
- wymienia nazwy geograficzne związane z życiem i działalnością Kozaków: Stara Sicz, Zaporozże, Dzikie Pola,
- podaje przykłady monarchii absolutnych, absolutnych oświeceniowych oraz monarchii parlamentarnej w historii nowożytnej,
- wyjaśnia znaczenie chwałebnej rewolucji w historii Anglii,
- charakteryzuje wojnę o niepodległość USA, między Amerykanami, a Brytyjczykami,

- rozpoznaje na ilustracjach Biały Dom i Kapitol, jako siedziby władz USA,
- podaje przykłady zastosowań idei oświeceniowych w nauce, literaturze, architekturze i sztuce,
- omawia przyczyny i charakteryzuje przejawy kryzysu Rzeczypospolitej w epoce saskiej,
- wymienia osiągnięcia Augusta III Sasa,
- wymienia i charakteryzuje najważniejsze reformy Stanisława Augusta Poniatowskiego,
- wyjaśnia wpływ uchwalenia praw kardynalnych na upadek państwa polskiego w XVIII w.,
- opisuje znaczenie reform uchwalonych na Sejmie Wielkim dla sytuacji w Rzeczypospolitej (w tym uchwalenie Konstytucji 3 Maja),
- ocenia wpływ zawiązania konfederacji targowickiej na upadek Rzeczypospolitej,
- wymienia miejsca dwóch bitew, stoczonych przez Polaków w wojnie o obronę Konstytucji 3 Maja oraz zna postaci dowódców w obu starciach,
- opisuje najważniejsze wydarzenia z czasów insurekcji kościuszkowskiej,
- wymienia przykłady ziem, które Rzeczypospolita utraciła w wyniku rozbiorów,
- rozróżnia przyczyny wewnętrzne i zewnętrzne upadku Rzeczypospolitej,
- omawia historię Legionów Polskich utworzonych we Włoszech,
- opisuje rządy Bonapartego we Francji i na ziemiach podbitych, podporządkowanych,
- wie co stało się z Napoleonem po bitwie pod Lipskiem oraz pod Waterloo.

4. Na ocenę dostateczną uczeń/uczennica:

- szczegółowe kryteria śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej na ocenę dopuszczającą,
- wyjaśnia, które ziemie nazywano Nowym Światem w okresie wielkich odkryć geograficznych i dlaczego,
- umieszcza w czasie i przestrzeni wyprawy Krzysztofa Kolumba, i Ferdynanda Magellana,
- wymienia przykładowych renesansowych twórców kultury,
- wymienia przyczyny i skutki reformacji oraz opisuje cele i charakteryzuje działalność Marcina Lutra oraz Jana Kalwina,
- wymienia przykładowe reformy soboru trydenckiego,
- zna daty: powstania Prus Książęcych, śmierci Zygmunta II Augusta (koniec panowania dynastii Jagiellonów w Polsce), ogłoszenia Deklaracji Niepodległości USA, trwania obrad Sejmu Wielkiego, zawiązania konfederacji targowickiej,
- zna postaci: Bona Sforza, Bohdan Chmielnicki, Władysław IV Waza, Stefan Czarniecki, Ludwik XVI, August II Mocny, August III Sas, Jan Henryk Dąbrowski, Józef Wybicki,
- opisuje model polskiego życia gospodarczego w XVI wieku,
- przedstawia największe osiągnięcia polskiego renesansu i reformacji,
- przedstawia okoliczności zawarcia unii realnej między Polską a Litwą w Lublinie i jej główne postanowienia,
- rozpoznaje herb Rzeczypospolitej Obojga Narodów,
- wyjaśnia różnice między unią personalną, a unią realną,
- wyjaśnia okoliczności uchwalenia artykułów henrykowskich i ich rolę,
- przedstawia zasady wolnej elekcji,
- wymienia przyczyny i skutki wojen Rzeczypospolitej Obojga Narodów z sąsiadami w XVII w. (z Rosją, Szwecją i Turcją),
- wyjaśnia przyczyny, cele i skutki powstania Chmielnickiego na Ukrainie,
- wyjaśnia pojęcia: liberum veto, bezkrólewie,
- wyjaśnia pojęcia: monarchia absolutna, monarchia absolutna oświeceniowa, monarchia parlamentarna,
- wymienia przyczyny i skutki wojny o niepodległość USA,
- rozpoznaje na obrazach z epoki postaci Tadeusza Kościuszki, Stanisława Augusta Poniatowskiego, carycy Katarzyny II,
- opisuje monteskiuszowską zasadę trójpodziału władzy,
- wie które zdarzenie uznaje się za początek wielkiej rewolucji francuskiej,
- wymienia główne idee epoki Oświecenia,
- przedstawia wkład Polaków w walkę o niepodległość USA,
- wymienia najważniejsze przyczyny i skutki wielkiej wojny północnej z początku XVIII w.,
- wyjaśnia znaczenie traktatu trzech czarnych orłów dla losów Rzeczypospolitej,

- wyjaśnia znaczenie powstania Szkoły Rycerskiej w Warszawie i Collegium Nobilium,
- wymienia osiągnięcia Stanisława Augusta Poniatowskiego w dziedzinie nauki, gospodarki, kultury i sztuki,
- wymienia kilka najważniejszych reform Stanisława Augusta Poniatowskiego,
- wyjaśnia pojęcie prawa kardynalne,
- wymienia najważniejsze reformy, wprowadzone przez uchwalenie Konstytucji 3 Maja,
- ocenia znaczenie zawiązania konfederacji targowickiej dla losów Rzeczypospolitej,
- rozpoznaje rozbiory Rzeczypospolitej Obojga Narodów na mapie,
- opisuje okoliczności utworzenia Legionów Polskich we Włoszech.

5. Na ocenę dopuszczającą uczeń/uczennica:

- wymienia najważniejsze przyczyny i skutki wielkich odkryć geograficznych,
- wymienia najważniejszych renesansowych twórców kultury (Leonardo da Vinci, Michał Anioł, Mikołaj Kopernik, Galileusz),
- wymienia najważniejsze przyczyny i skutki reformacji i kontrreformacji,
- zna daty: Hołdu Pruskiego, Unii Lubelskiej, bitwy pod Wiedniem, wielkiej rewolucji francuskiej, I, II, III rozbioru Rzeczypospolitej, uchwalenia Konstytucji 3 Maja, powstania kościuszkowskiego,
- zna postaci: Krzysztof Kolumb, Zygmunt I Stary, Zygmunt II August, Stefan Batory, Zygmunt III Waza, Jan Kazimierz Waza, Jan III Sobieski, Ludwik XIV, Piotr I Wielki, Tadeusz Kościuszko, Kazimierz Pułaski, Stanisław August Poniatowski, Józef Poniatowski,
- wyjaśnia pojęcia: lenno, autonomia, innowierca, dwór, import, eksport, złoty wiek,
- zna nazwę państwa polsko-litewskiego po zawarciu Unii Lubelskiej – Rzeczypospolita Obojga Narodów (R.O.N.),
- wymienia wyznania religijne na ziemiach polskich w epoce nowożytnej,
- wymienia grupy narodowościowe, zamieszkujące ziemie polskie w epoce nowożytnej,
- zna pojęcie wolnej elekcji,
- wyjaśnia pojęcie wiek wojen,
- rozpoznaje główne przyczyny i skutki wojen Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w. z sąsiadami (Rosją, Szwecją i Turcją),
- wymienia podstawowe przyczyny i skutki powstania Chmielnickiego na Ukrainie,
- wyjaśnia pojęcie potop szwedzki, car,
- wie w którym wieku powstały USA,
- wymienia najważniejsze przyczyny i skutki wojny o niepodległość USA,
- zna postać pierwszego prezydenta USA,
- wymienia najważniejsze przyczyny i skutki wielkiej rewolucji francuskiej,
- wymienia nazwiska Polaków, odgrywających szczególną rolę w walce o niepodległość USA,
- wymienia najważniejsze reformy Sejmu Wielkiego (w tym uchwalenie Konstytucji 3 Maja),
- zna miejsce zawiązania konfederacji, skierowanej przeciwko Konstytucji 3 Maja,
- wyjaśnia znaczenie pojęcia powstanie (zbrojne, narodowowyzwoleńcze),
- wie kto stanął na czele powstania w 1794 r.,
- wie kim byli kosynierzy,
- zna wynik wojny o obronę Konstytucji 3 Maja i powstania kościuszkowskiego,
- wymienia najważniejsze przyczyny i skutki wojny o obronę Konstytucji 3 Maja i powstania kościuszkowskiego,
- wie które państwa uczestniczyły w rozbiorach Rzeczypospolitej Obojga Narodów.

6. Na ocenę niedostateczną uczeń/uczennica nie opanował/a nawet części podstawowej wiedzy i umiejętności przewidzianych w podstawie programowej.